

Särredovisning av VA-verksamheten

Organisation för VA verksamheten i Mölndals stad

I Mölndals stad är VA-verksamheten organiserad i förvaltningsform under tekniska nämnden. Under 2024 skedde en omorganisation i staden då tekniska förvaltningen slogs ihop med serviceförvaltningen och bildade stadsserviceförvaltningen. I samband med den nya förvaltningen skedde en omorganisation där avdelningen Vatten och avlopp slogs samman med avdelningen Avfall, till ett verksamhetsområde -Vatten och Återvinning. Samtidigt skedde det förändringar inom enheterna som hanterar vatten och avlopp. Tre driftorganisationer, blev till två, vilka är namngivna till Distribution och Produktion. Det skapades även en gemensam planeringsenhet för såväl VA frågor som Återvinning.

Verksamhetens uppdrag

Vatten- och avloppsverksamheten ska verka för en god försörjning enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), övriga föreskrifter och direktiv. Detta innebär att verksamheten ska:

- Förse hushåll och verksamheter med dricksvatten av god kvalitet
- Ta emot och leda bort avloppsvatten (dag- och spillvatten) på ett hållbart sätt så att ingen person eller miljön besväras av det nu eller i framtiden
- Utföra drift, tillsyn och underhåll av Mölndals VA-anläggningar på ett sätt som säkerställer driftsäkerhet och bevarar anläggningarnas värde och funktion
- Genomföra investeringar som krävs för att hålla en god försörjning av vattentjänsterna
- Utföra investeringar i form av utbyggnad av VA-ledningsnät med tillhörande anläggningar för nya bostads- och verksamhetsområden samt vid förtätning av bebyggelser
- Kontrollera och byta vattenmätare enligt revisionstider

Verksamhetens finansiering och utfall

Verksamheten hade under 2024 som mål i budget att göra ett nollresultat.

VA- avdelningen använder sig av olika tjänster inom kommunen för sin verksamhet. Dessa kostnader belastar VA-avdelningen genom fördelning av centrala ansvar. Kostnader för 2024 landade på 11,2 mnkr.

VA-verksamheten finansieras via bruks- och anläggningsavgifter. Bruksavgifter i taxan antas i kommunfullmäktige. Anläggningsavgifter har reviderats och uppräknats med 8% från 1 januari 2024 efter beslut i tekniska nämnden.

Året gav ett negativt resultat på 5,3 mnkr. Underskottet berodde bland annat på mycket fler läckor än ett normalår. Utöver det negativa resultatet har även kostnader för förorenade massor i samband med investeringsprojekt belastat skattekollektivet med 4,8 mnkr.

Intäkterna minskade vilket berodde på att kostnaderna på investeringsarbeten redovisades direkt på projekten i stället för att täckas genom debitering. Intäkterna mellan 2023 och 2024

minskade med 1,8 mnkr. De totala intäkterna fördelades enligt följande och i jämförelse med föregående år:

- Taxor och avgifter ökade med 15,5 mnkr genom ökad intäkt för fast och rörlig VA avgift, med anledning av reviderad taxa och fler kunder på grund av att staden växer.
- Bidragen minskade med 1,5 mnkr då statlig elersättning ej utgått.
- Försäljningen minskade med 15,8 mnkr då det inte längre sker en försäljning till investering, utan kostnader förs direkt på investeringsprojekten.

Kostnaderna jämfört med 2023 ökade med 3,3 mnkr.

De totala kostnaderna fördelas enligt följande och i jämförelse med föregående år:

- Löner inklusive personalomkostnadspålägg ökade med 0,6 mnkr, vilket motsvarar avtalsmässiga löneökningar.
- Köp av verksamhet ökade med 10,5 mnkr. Detta berodde på att avgiftsnivån till Gryaab tillfälligt sänktes under 2023 och nivån var åter normal under 2024.
- Lokalhyror och övriga fastighetskostnader minskade med 16,4 mnkr. Utfallet påverkades även av att kostnader i investeringsprojekt redovisades direkt på investeringsprojekten.
- Materialkostnader ökade med 1,1 mnkr framför allt på grund av ökade kostnader för kemikalier till vattenrening.
- Övriga kostnader minskade med 2,3 mnkr med anledning av minskad volym inköpt dricksvatten från grannkommunerna. Utfallet påverkades även av att kostnader redovisades direkt på investeringsprojekten.
- Kapitalkostnader ökade med 9,9 mnkr med anledning av högre internränta.

Vattenförsörjningen

Stadens vattentäkt är Rådasjön. Ett uppdaterat vattenskyddsområde och föreskrifter för Rådasjön och Norra Långvattnet har beslutats av Länsstyrelsen under 2022 men har överklagats. Bemötande avseende överklagat vattenskyddsområde skickades till Länsstyrelsen under januari 2024. Ärendet är fortfarande inte avgjort, men vattendomen gäller.

Efter rening i vattenverket försågs abonnenterna med 5,4 miljoner m³ dricksvatten inklusive den mängd som köptes från Göteborg. Mölndal köper löpande även en mindre mängd vatten från Kungsbacka för att hålla reservvattenförsörjningen i gång. Härryda har fortsatt behov av att köpa vatten från Mölndal. Mölndal levererar vatten till Härryda och Kungsbacka för det behov som finns.

Under året har det genomförts pilotprojekt för att fälla ut mangan som missfärgar och kan ge vattnet en metallisk smak. Mölndal har testat två skilda beredningsmetoder, vilket har gett vägledande resultat för kommande utbyggnad av vattenverket. Kontroll av dricksvattenkvaliteten sker kontinuerligt i vattenverk och i distributionsanläggningen och under 2024 har det nya övervakningssystemet satts i drift.

Utbyggnad och förnyelse

Aktiv läcksökning pågår löpande för att minska utläckage från dricksvattennätet. Flödesmätare på ledningsnätet har installerats på flera platser för att på ett bättre sätt kunna lokalisera utläckage på ledningsnätet. Andelen distribuerat vatten, exklusive uttag i verksamheten, som

nådde och debiterades medborgarna eller verksamhetsutövare var 78 procent. Enligt beslutad förnyelseplan för vattenledningar, ska 2 800 meter bytas ut eller renoveras varje år. Under 2024 förnyades 2 600 meter. Enligt beslutad förnyelseplan för avloppsledningar (spill- och dagvatten) ska 3 700 meter avloppsledningar åtgärdas varje år. Under året har 5 600 meter förnyats. Den höga förnyelsetakten under året förklaras delvis av projekt som påbörjades under 2023 och färdigställdes 2024 vilka då hamnar i statistiken för året.

Avloppsförsörjning

I kombinerade och spillvattensystem med stora inläckage kan överbelastning inträffa, med bräddning av orenat avloppsvatten som följd. Under 2024 har 78 000 m³ bräddat. Stora delar av volymen har bräddats på uppdrag av Gryaab i syfte att minska risken för överbelastning i Gryaabs ledningssystem. Systematiskt arbete med att minska tillskottsvatten bedöms ge effekt men mängden är även starkt beroende av nederbörden. Fortsatt utredningsarbete i befintliga ledningar och hög förnyelsetakt behövs för att förbättra och upprätthålla ledningarnas status. Stora inläckage leder även till högre driftkostnader för pumpning och ökade avgifter till Gryaab. För året levererades 10,4 miljoner m³ till Gryaabs reningsverk Ryaverket.

Annika Nyberg, den 17 februari 2025
tf verksamhetschef Vatten och Återvinning,

Särredovisning av VA-verksamheten

Resultaträkning

mnkr	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	154,0	155,8
Verksamhetens kostnader	2	-123,5	-130,1
Avskrivningar	3	-21,8	-19,8
Verksamhetens nettokostnader		8,7	5,9
Finansiella kostnader		-14,0	-6,1
Årets resultat		-5,3	-0,2

Balansräkning

mnkr	Not	2024	2023
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	3	1083,5	969,6
Summa tillgångar		1083,5	969,6

Eget kapital och skulder

Eget kapital

Ingående eget kapital		0,0	0,0
Årets resultat		0,0	0,0
Summa eget kapital		0,0	0,0

Skulder

Skuld till VA-kollektivet		0,0	0,0
Avsättning VA investeringsfond	4	27,0	27,0
Förutbetalda anslutningsavgifter		380,1	353,6
Lån av Mölndals stad		676,4	589,0
Summa skulder		1 083,5	969,6
Summa eget kapital och skulder		1 083,5	969,6

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter

mnkr	2024	2023
Brukningsavgifter	135,5	121,1
Förändring av kortfristig skuld till VA kollektivet	0,0	0,0
Övriga ersättningar ¹	0,8	15,7
Periodiserade anslutningsavgifter	8,1	7,8
Interna ersättningar inom staden	9,6	11,2
Summa verksamhetens intäkter	154,0	155,8

¹ Övriga ersättningar består till största delen av återvunna kundfordringar med 0,4 mnkr, lönebidrag 0,2 mnkr och egenregiarbeten mot investering 0,1 mnkr

Not 2 Verksamhetens kostnader

mnkr	2024	2023
------	------	------

Verksamhetens interna kostnader

Ersättning till stadsserviceförvaltningen ¹	24,1	31,5
Övriga interna kostnader	6,0	5,4
Summa interna kostnader	30,1	36,9

Verksamhetens externa kostnader

Material	13,6	12,2
Personalkostnader	21,1	21,1
Entreprenader och köp av verksamhet	44,3	46,2
Övriga externa kostnader	14,4	13,7
Summa externa kostnader	93,4	93,2

Summa	123,5	130,1
--------------	--------------	--------------

¹ Ersättning till övriga avdelningar inom stadsserviceförvaltningen för drift, underhåll och projektering av VA-nätet fördelas efter arbetad tid. Ersättning för schaktarbeten och underhåll tas ut enligt bilaga F i beslut "Bestämmelser för arbeten i gatu- och parkmark" från 1 november 2012. Gemensamma kostnader för teknisk nämnd och stadsserviceförvaltning fördelas till VA-verksamheten utifrån förvaltningens omsättning, där VA-verksamheten utgör 35,8 procent.

Not 3 Anläggningstillgångar

mnkr	2024	2023
------	------	------

Ingående anskaffningsvärde	1 201,3	1 074,8
Försäljning		
Utrangering		
Årets investeringar	135,7	127,1
Omföringar		-0,6
Utgående anskaffningsvärde	1 337,0	1 201,3
Ingående avskrivningar	-231,7	-211,9
Utrangering/försäljning		
Omföringar		
Årets avskrivningar	-21,8	-19,8
Utgående avskrivningar	-253,5	-231,7
Utgående bokfört värde	1 083,5	969,6

Not 4 Avsättning VA investeringsfond

mnkr	2024	2023
------	------	------

Redovisat värde vid årets ingång	27,0	27,0
Nya avsättningar	0,0	0,0
Utgående värde vid årets slut	27,0	27,0

VA redovisningen följer samma redovisningsprinciper som Mölndals stad, se not 1 i stadens årsredovisning